

Miniszterelnökség

Iromány száma: **T/2923.**

Benyújtás dátuma: **2018-10-19 10:42**

Parlex azonosító: **6HMZ5EJS0002**

Címzett: Kövér László, az Országgyűlés elnöke

Tárgy: Törvényjavaslat benyújtása

Benyújtó: Dr. Semjén Zsolt, miniszterelnök-helyettes

Előadó: Dr. Trócsányi László, igazságügyi miniszter

Törvényjavaslat címe: Az egyes bírósági eljárások elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről

A Kormány megtárgyalta és elfogadta az egyes bírósági eljárások elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló törvényjavaslatot, amelyet a Kormány nevében mellékelten benyújtok.

2018. évi ..... törvény

az egyes bírósági eljárások elhúzóásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről

Az Országgyűlés

az igazságszolgáltatási tevékenység hatékonyságának ösztönzése, valamint a jogkeresők tisztességes és észszerű határidőn belül befejeződő eljáráshoz fűződő jogának kiteljesítése céljából,
a bírósági eljárások elhúzóásával szembeni hatékony jogorvoslat megteremtése érdekében az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének végrehajtására a következő törvényt alkotja:

1. A törvény hatálya

1. §

E törvény hatálya kiterjed a polgári peres és a közigazgatási peres eljárás, valamint – az előkészítő eljárás és a nyomozás kivételével – a büntetőeljárás (a továbbiakban együtt: bírósági eljárás) elhúzóásával kapcsolatos vagyoni elégtétel iránti igény érvényesítésére.

2. A vagyoni elégtételhez való jog és érvényesítésének feltételei

2. §

(1) Vagyoni elégtétel jár a félnek vagy a terheltnek (a továbbiakban együtt: fél), ha a bírósági eljárás észszerű határidőn belül történő befejezéséhez fűződő alapvető joga sérül.

(2) A vagyoni elégtétel iránti igény érvényesíthetőségének feltétele az eljárást befejező határozat jogerőre emelkedése vagy véglegessé válása a bírósági eljárásban.

(3) A fél a bírósági eljárás időtartamához igazodó, kormányrendeletben meghatározott mértékű pénzbeli igényt érvényesíthet vagyoni elégtételként, ha a bírósági eljárás időtartama meghaladja a 3. §-ban meghatározott időtartamot.

3. §

(1) Polgári per esetében a bírósági eljárás befejezéséhez feltétlenül elégségesnek minősülő időtartam öt év.

(2) Közigazgatási per, valamint – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – büntetőeljárás esetében a bírósági eljárás befejezéséhez feltétlenül elégségesnek minősülő időtartam három év.

(3) Ha büntetőügyben

a) harmadfokú bírósági eljárást is lefolytatnak, vagy

b) a jogerős ügydöntő határozat közlésétől számított hat hónapon belül felülvizsgálati eljárás indul

a büntetőeljárás befejezéséhez feltétlenül elégségesnek minősülő időtartam négy év.

4. §

A bírósági eljárás befejezéséhez feltétlenül elégségesnek minősülő időtartam meghaladásának vizsgálata során – az 5. §-ban foglalt kivételekkel – polgári peres és közigazgatási peres eljárás esetén a keresetlevél benyújtásától, büntetőeljárás esetén a vádemeléstől számított,

- a) az eljárást befejező határozat jogerőre emelkedéséig,
- b) ha a bírósági eljárásban meghozott jogerős eljárást befejező határozat vonatkozásában – büntetőeljárás esetén annak közlésétől számított hat hónapon belül – felülvizsgálati eljárás indul, annak befejezéséig, vagy ha e felülvizsgálati eljárás alapján új eljárás lefolytatása válik szükségessé, az annak során meghozott eljárást befejező határozat jogerőre emelkedéséig vagy véglegessé válásáig

tartó időtartamot kell figyelembe venni.

5. §

(1) A bírósági eljárás 4. § szerinti időtartamába – a 22. § (3) bekezdésben foglalt kivétellel – nem számít be a bírósági eljárás félbeszakadásának, szünetelésének, valamint felfüggesztésének időtartama.

(2) E törvény alkalmazásában

- a) a perújítási eljárás,
- b) a büntetőeljárásban a jogerős ügydöntő határozat közlésétől számított hat hónap elteltét követően megindított felülvizsgálati eljárás és e felülvizsgálati eljáráshoz kapcsolódó új eljárás, és
- c) a büntetőeljárásban igénybe vehető – az a) és b) pontban nem nevesített – egyéb rendkívüli jogorvoslati eljárás, valamint különleges eljárás

önálló bírósági eljárásnak minősül, az eljárás időtartamát a bírósági eljárás befejezéséhez feltétlenül elégségesnek minősülő időtartam meghaladásának vizsgálata során figyelmen kívül kell hagyni.

6. §

(1) Nem jár vagyoni elégtétel, ha az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) a fél javára, a bírósági eljárás észszerű határidőn belül történő befejezéséhez fűződő alapvető jog sérelme miatt, a bírósági eljárás e törvény szerint figyelembe vehető teljes időtartama vonatkozásában igazságos elégtétel megfizetésére kötelezte az államot.

(2) Nem jár vagyoni elégtétel büntetőeljárással kapcsolatban a terheltnek, ha

- a) a bíróság a büntetés kiszabásakor enyhítő körülményként figyelembe vette a büntetőeljárás elhúzódását és ez az ítélet indokolásából kitűnik,
- b) a terhelt a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság elől elrejtőzött, megszökött, illetve az elfogására irányuló intézkedés alól kivonta magát,
- c) a terhelt a tényállás megállapításának megghiúsítása érdekében bűncselekményt követett el, és ezt jogerős ítélet megállapította.

(3) Ha az EJEB a fél javára a bírósági eljárás észszerű határidőn belül történő befejezéséhez fűződő alapvető jog sérelme miatt, a bírósági eljárás e törvény szerint figyelembe vehető időtartamának egy része vonatkozásában igazságos elégtétel megfizetésére kötelezte az államot, az e törvény alapján megállapítandó vagyoni elégtétel összegébe be kell számítani az EJEB által megítélt igazságos elégtétel összegét. Ebben az esetben a félnek vagyoni elégtételként csak a beszámítás eredményeként fennmaradó különbözet jár.

7. §

(1) A vagyoni elégtétel – a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel – a bírósági eljárást befejező határozat jogerőre emelkedésének vagy véglegessé válásának napján válik esedékessé.

(2) A vagyoni elégtétel a felülvizsgálati eljárást befejező határozat meghozatalának napján válik esedékessé, ha e határozat alapján új eljárás lefolytatására nem kerül sor.

(3) Ha a felülvizsgálati eljárás alapján új eljárás lefolytatása válik szükségessé, a vagyoni elégtétel esedékessé válásának a napja, az új eljárást befejező határozat jogerőre emelkedésének vagy véglegessé válásának a napja.

3. Az egyezségkötési eljárás

8. §

(1) A vagyoni elégtétel iránti igényt az egyezségkötési eljárásban az állammal szemben kell érvényesíteni. Az államot az igazságügyért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) képviseli. Az egyezségkötési eljárás nem minősül közigazgatási hatósági eljárásnak.

(2) Az egyezségkötési eljárás célja, hogy a fél és a miniszter között megállapodás jöjjön létre a vagyoni elégtétel teljesítése érdekében.

9. §

(1) A fél – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a bírósági eljárásban meghozott eljárást befejező határozat jogerőre emelkedésétől vagy véglegessé válásától számított hat hónapos jogvesztő határidőn belül terjesztheti elő egyezségkötési eljárás lefolytatása iránti kérelmét (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: kérelem).

(2) Ha a bírósági eljárásban meghozott jogerős eljárást befejező határozat vonatkozásában – büntetőeljárás esetén annak közlésétől számított hat hónapon belül – felülvizsgálati eljárás indul, akkor a felülvizsgálati eljárást befejező határozat jogerőre emelkedésétől, vagy ha e felülvizsgálati eljárás alapján új eljárás lefolytatása válik szükségessé, az annak során meghozott eljárást befejező határozat jogerőre emelkedésétől vagy véglegessé válásától számított hat hónapos jogvesztő határidőn belül terjesztheti elő a fél a kérelmét.

(3) A jogvesztő határidő kezdőnapja az (1) bekezdés szerinti esetben az eljárást befejező határozat jogerőre emelkedésének vagy véglegessé válásának a napja, a (2) bekezdés szerinti esetben a

felülvizsgálati eljárást befejező határozat vagy új eljárás lefolytatása esetén az ennek során meghozott eljárást befejező határozat jogerőre emelkedésének vagy véglegessé válásának a napja.

(4) A kérelmet a vagyoni elégtétel iránti igény alapjául szolgáló bírósági eljárásban elsőfokon eljáró bíróság elnökéhez (a továbbiakban: bíróság elnöke) – jogszabályban meghatározott tartalmú nyomtatványon – kell előterjeszteni. A kérelemben nyilatkozni kell arról, hogy volt-e vagy van-e folyamatban az EJEB előtt a kérelemben megjelölt bírósági eljárás elhúzódásával kapcsolatban a fél által kezdeményezett eljárás, és folyamatban lévő eljárás esetén a kérelemhez csatolni kell az EJEB-hez benyújtott kérelmet, vagy ha az EJEB előtti eljárás már befejeződött, az eljárás tényének közlése mellett csatolni kell az EJEB eljárásában meghozott eljárást befejező határozatot.

(5) A bíróság elnöke a kérelmet kísérelőjegyzékkel – a kérelem előterjesztésének időpontját, a bírósági eljárás e törvény szerint vizsgált időtartamának kezdő és befejező időpontját, a bírósági eljárás félbeszakadásának, szünetelésének és felfüggesztésének időtartamát, a 6. § (2) bekezdése szerinti körülményeket, valamint a vagyoni elégtétel iránti igény vizsgálata szempontjából lényeges egyéb tényeket és körülményeket igazoló beadványokkal, határozatokkal és egyéb ügyiratokkal együtt –, annak beérkezését követő harminc napon belül, hiánypótlási felhívás kiadását mellőzve a miniszternek megküldi. A kísérelőjegyzékben a bíróság elnöke – az általa csatolt iratok alapján – feltünteteti azokat az időpontokat, időtartamokat és lényeges körülményeket, amelyeket e törvény szerint a vagyoni elégtétel iránti igény vizsgálata során figyelembe kell venni.

(6) Ha a miniszternek a kérelem vizsgálata érdekében további iratokra van szüksége, azok megküldése érdekében – rövid határidő megjelölésével – megkeresi a bíróság elnökét.

(7) Ha az ügyirat meghatározott iratainak megküldése az (5), illetve (6) bekezdés szerinti határidőn belül akadályba ütközik, ennek okáról a bíróság elnöke a minisztert a megjelölt határidőn belül tájékoztatja, az akadály megszűnését követően pedig a hiányzó iratokat haladéktalanul megküldi.

10. §

(1) A miniszter a kérelem hozzá való beérkezésétől számított harminc napon belül a kérelmet megvizsgálja. A miniszter hivatalból vizsgálja, hogy volt-e vagy van-e folyamatban az EJEB előtt a kérelemben megjelölt bírósági eljárás elhúzódásával kapcsolatban a fél által kezdeményezett eljárás, szükség esetén az EJEB-et a lényeges adatok közlése érdekében megkeresi.

(2) Ha a kérelem nem felel meg a jogszabályi rendelkezéseknek vagy más okból kiegészítésre, illetve kijavításra szorul, a miniszter rövid határidő tűzésével, a hiányok megjelölése mellett – indokolt esetben a kérelem visszaadásával – hiánypótlásra hívja fel a felet, és egyben tájékoztatja a (3) bekezdés szerinti jogkövetkezményekről.

(3) Ha a fél a hiányokat a kitűzött határidő alatt nem pótolja, vagy a kérelmet újból hiányosan adja be és a hiányos tartalom a kérelem vizsgálatát, illetve elintézését gátolja, a miniszter a hiánypótlásra biztosított határidő lejártától számított tizenöt napon belül az egyezségkötési eljárást – a kérelem további vizsgálata nélkül – lezárja és erről a félnek indokolással ellátott tájékoztatást küld.

(4) Ha

- a) a kérelem vizsgálatra alkalmas vagy a miniszter intézkedése alapján vizsgálatra, illetve intézkedésre alkalmassá vált,
- b) az állásfoglaláshoz szükséges iratanyag rendelkezésre áll, és
- c) a vizsgálat egyéb akadályba nem ütközik,

a miniszter a kérelem tárgyában e feltételek együttes megvalósulásától – akadály fennállása esetén az akadály megszűnéséről történő tudomásszerzéstől – számított hatvan napon belül állást foglal.

11. §

(1) Ha a miniszter a kérelem vizsgálatát követően megállapítja, hogy a kérelem nem megalapozott, mert

- a) elkésett,
- b) nem az arra jogosult nyújtotta be,
- c) a fél vagyoni elégtétel iránti igényét már elbírálták, vagy
- d) a vagyoni elégtételhez való jog érvényesítésének e törvény szerinti valamely feltétele nem áll fenn,

az egyezségkötési eljárást lezárja és erről a félnek indokolással ellátott tájékoztatót küld.

(2) Ha a miniszter megállapítja, hogy a kérelem megalapozott, meghatározza az e törvény, valamint az egyes bírósági eljárások elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékéről és a kifizetendő összeg számításának részletes szabályairól szóló kormányrendelet rendelkezései alapján kiszámított vagyoni elégtétel összegét és erről mint egyezségkötési ajánlatról, a félnek – az összeg meghatározásánál figyelembe vett szempontokra is kiterjedő – indokolással ellátott tájékoztatót küld. A tájékoztatásnak ki kell terjednie a 12. § (1) bekezdésben foglaltakra, valamint arra is, hogy ha a fél az egyezségkötési ajánlatot elfogadja, akkor a vagyoni elégtétel összege tekintetében megállapodás jön létre a felek között.

(3) A fél a (2) bekezdés szerinti tájékoztatásban meghatározott vagyoni elégtétel összegét teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozatával fogadja el. Az egyezségkötési eljárás keretében a megállapodás a fél szabályszerű elfogadó nyilatkozatának a miniszterhez érkezése napján jön létre.

(4) Ha a fél elfogadó nyilatkozata a miniszterhez az egyezségkötési ajánlat fél részére történő szabályszerű kézbesítésétől számított harminc napon belül nem érkezik meg, vagy a fél az egyezségkötési ajánlatot nem fogadja el, az egyezségkötési ajánlat visszavontnak minősül és a miniszter az egyezségkötési eljárást – megállapodás hiányában – lezárja, erről a félnek indokolással ellátott tájékoztatót küld.

(5) A megállapodás szerinti vagyoni elégtételt a fél elfogadó nyilatkozatának a miniszterhez érkezése napját követő harminc napon belül kell teljesíteni a fél részére.

12. §

(1) Ha a miniszter és a fél között megállapodás jön létre, a fél e törvény alapján a bírósági eljárás észszerű határidőn belül történő befejezéséhez fűződő alapvető joga sérelmére hivatkozással állami, illetve bírósági úton további igényt – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – nem érvényesíthet.

(2) Ha a megállapodás megkötését követően kerül megindításra a bírósági eljárás 4. § szerinti időtartamába beszámítandó felülvizsgálati eljárás és az ahhoz kapcsolódó esetleges új eljárás, a fél e törvény szabályai szerint érvényesítheti a bírósági eljárás el nem bírált időtartamával összefüggő vagyoni elégtétel iránti igényét.

13. §

(1) Ha az egyezségkötési eljárás folyamán a bírósági eljárásban meghozott jogerős eljárást befejező határozat vonatkozásában felülvizsgálati eljárás indul, annak befejezéséig, vagy ha e felülvizsgálati eljárás alapján új eljárás lefolytatása válik szükségessé, az annak során meghozott eljárást befejező határozat jogerőre emelkedéséig vagy véglegessé válásáig az egyezségkötési eljárásban megállapodás nem köthető.

(2) Az (1) bekezdés szerinti esetben a jogszerűnek ítélt vagyoni elégtétel összegét a felülvizsgálati eljárás befejezését, vagy ha a felülvizsgálati eljárás alapján új eljárás lefolytatása vált szükségessé, az annak során meghozott eljárást befejező határozat jogerőre emelkedését vagy véglegessé válását követően, a 4. § szerinti időtartam figyelembevételével kell meghatározni.

(3) A felülvizsgálati eljárás megindításáról, befejezéséről, illetve az annak alapján lefolytatott új eljárás során meghozott eljárást befejező határozat jogerőre emelkedéséről, illetve véglegessé válásáról a vagyoni elégtétel iránti igény alapjául szolgáló bírósági eljárásban elsőfokon eljáró bíróság elnöke, az arról történő tudomásszerzést követően haladéktalanul tájékoztatja a minisztert, az egyezségkötési eljárás lefolytatásához szükséges iratok megküldésével egyidejűleg.

(4) Ha a miniszter az egyezségkötési eljárás folyamán megállapítja, hogy az EJEB előtt a vizsgált bírósági eljárás elhúzódásával kapcsolatban a fél által kezdeményezett eljárás van folyamatban, az EJEB eljárásának befejezéséig az egyezségkötési eljárásban megállapodás nem köthető, kivéve, ha az EJEB a nemzeti jogorvoslat igénybevételének lehetőségére tekintettel

- a) az eljárását, illetve az ügyvel összefüggő kérelmek vizsgálatát felfüggeszti,
- b) az eljárása alapjául szolgáló kérelmet idő előttiség címén elfogadhatatlannak nyilvánítja, vagy
- c) a nemzeti jogorvoslat kimerítésének szükségességére vonatkozó álláspontjáról bármilyen módon értesítést küld vagy tájékoztatást tesz közzé.

14. §

(1) Az egyezségkötési eljárás lezárását vagy a megállapodás megkötését követően a miniszter a bírósági eljárás iratait – ha azok az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló törvény alapján kivételesen papír alapon kerültek megküldésre – a bírósági eljárásban elsőfokon eljáró bíróság részére haladéktalanul visszaküldi.

(2) A miniszter az egyezségkötési eljárás lezárásáról szóló tájékoztatóban a felet a bírósági

igényérvényesítés lehetőségéről, valamint annak jogvesztő határidejéről is tájékoztatja.

(3) Az egyezségkötési eljárásban az iratok kézbesítésére, a képviselőre, valamint az eljárási határidők számítására az általános közigazgatási rendtartás vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

15. §

(1) A miniszter – az e törvényben meghatározott feladata ellátása céljából – adatot a következő nyilvántartásokból igényelhet:

- a) bűnügyi nyilvántartási rendszer,
- b) polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartása,
- c) központi idegenrendészeti nyilvántartás.

(2) A miniszter a vagyoni elégtétel iránti igény elbírálása céljából, azzal összefüggésben megismert személyes adatokat az adatkezelés céljának megvalósulásáig, de legkésőbb az egyezségkötési eljárás iratainak selejtezéséig vagy levéltárba adásáig kezeli. A miniszter e személyes adatokat az egyezségkötési eljárás lezárását követően kizárólag a megállapodás végrehajtása, vagy törvényben meghatározott egyéb feladat végrehajtása céljából kezelheti, és kizárólag e személyes adatok kezelésére jogosult más szerv vagy személy részére továbbíthatja.

4. Bíróság előtti igényérvényesítés

16. §

(1) Ha a miniszter az egyezségkötési eljárást – megállapodás hiányában – bármely okból lezárja és erről a felet tájékoztatja, megnyílik a vagyoni elégtétel iránti igény bírósági úton történő érvényesítésének lehetősége.

(2) A vagyoni elégtétel iránti igényt a bíróság előtti eljárásban a vagyoni elégtétel alapjául szolgáló bírósági eljárásban elsőfokon eljárt bírósággal szemben kell érvényesíteni. Ha az elsőfokon eljárt bíróság nem jogi személy, az igényt azzal a bírósággal szemben kell érvényesíteni, amelynek elnöke a nem jogi személy bíróság bírái tekintetében az általános munkáltatói jogkört gyakorolja.

(3) A bíróság a vagyoni elégtétel iránti igényről polgári nemperes eljárásban (a továbbiakban: nemperes eljárás) dönt. A nemperes eljárásban kizárólag okirati bizonyításnak van helye.

(4) A nemperes eljárásban bírósági titkár nem járhat el.

(5) Azokra az eljárási kérdésekre, amelyeket ezen alcím eltérően nem szabályoz, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) szabályait a nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel és a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló törvénynek a bírósági polgári nemperes eljárásokra vonatkozó általános rendelkezéseit kell alkalmazni.

17. §

(1) A nemperes eljárás lefolytatására – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a Debreceni Törvényszék rendelkezik hatáskörrel és kizárólagos illetékességgel.

(2) Ha a vagyoni elégtétel alapjául szolgáló bírósági eljárásban a Debreceni Törvényszék járt el első- vagy másodfokon, illetve a Debreceni Ítéltábla másodfokon, akkor a nemperes eljárás lefolytatására a Kecskeméti Törvényszék rendelkezik hatáskörrel és kizárólagos illetékességgel.

18. §

(1) A fél mint kérelmező, a nemperes eljárást a miniszter egyezségkötési eljárás lezárásáról szóló tájékoztatójának kézhezvételétől számított negyvenöt napos jogvesztő határidőn belül indíthatja meg, a nemperes eljárás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon.

(2) A vagyoni elégtétel iránti igény fizetési meghagyásos eljárásban nem érvényesíthető.

19. §

(1) A nemperes eljárást megindító kérelemben (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: kérelem) fel kell tüntetni:

- a) az eljáró bíróság megjelölését és azokat az adatokat, amelyekből a bíróság hatásköre és illetékessége megállapítható,
- b) a kérelmező, valamint képviselője nevét, lakóhelyét vagy székhelyét, a kérelem előterjesztésére való jogosultság jogcímét,
- c) a kérelmezett nevét, székhelyét,
- d) az érvényesíteni kívánt jogot a jogalap megjelölése útján,
- e) a bírósági eljárást lefolytató bíróság azon eljárási cselekményét, illetve szükséges intézkedése elmulasztását alátámasztó tényeket, amelyek a kérelmező álláspontja szerint megalapozzák a bírósági eljárás vonatkozásában – az általános szabályoktól eltérően, a 22. § (3) bekezdése alapján – további időtartam figyelembe vételét,
- f) az e) pont szerinti eljárási cselekményre, illetve mulasztásra tekintettel figyelembe vehető időtartamot,
- g) a bírósági eljárás e törvény alapján figyelembe vehető teljes időtartamát,
- h) a kérelmező által e törvény és az egyes bírósági eljárások elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékéről és a kifizetendő összeg számításának részletes szabályairól szóló kormányrendelet rendelkezései alapján számított vagyoni elégtétel és járulékainak összegét, a számítás módját,
- i) az EJEKB ügyszámát, eljárást befejező határozat meghozatala esetén az EJEKB eljárást befejező határozatának számát is, ha az EJEKB előtt a kérelemben megjelölt bírósági eljárás elhúzódásával kapcsolatban a kérelmező által kezdeményezett eljárás volt vagy van folyamatban,
- j) a bíróság döntésére irányuló határozott kérelmet, valamint
- k) a rendelkezésre álló bizonyítékokat, bizonyítási indítványokat.

(2) A kérelemhez csatolni kell az EJEKB eljárásában meghozott eljárást befejező határozatot is, ha az EJEKB előtt a kérelemben megjelölt bírósági eljárás elhúzódásával kapcsolatban a kérelmező által

kezdeményezett eljárásban eljárást befejező határozatot hoztak.

20. §

(1) A bíróság a kérelem benyújtásától számított nyolc napon belül intézkedik az egyezségkötési eljárás iratainak, valamint a vizsgálendő bírósági eljárás ügyiratának beszerzése iránt. Ha a kérelem tárgyában az intézkedés csak az egyezségkötési eljárás vagy a bírósági eljárás iratai tartalmának ismeretében lehetséges, a bíróság a szükséges iratanyag bírósághoz érkezésétől számított tizenöt napon belül teszi meg a szükséges intézkedést.

(2) A miniszter az egyezségkötési eljárás iratainak a megküldésével egyidejűleg tájékoztatja a lényeges adatokról a bíróságot, ha tudomása van arról, hogy az EJEB előtt az érintett bírósági eljárás elhúzódásával kapcsolatban a kérelmező által kezdeményezett eljárás volt vagy van folyamatban.

(3) A bíróság hivatalból vizsgálja, hogy volt-e vagy van-e folyamatban az EJEB előtt a kérelemben megjelölt bírósági eljárás elhúzódásával kapcsolatos eljárás, szükség esetén a lényeges adatok beszerzése érdekében a minisztert megkeresi.

(4) A bíróság a kérelmet akkor is visszautasítja, ha

- a) az iratok alapján megállapítja, hogy az egyezségkötési eljárás megindítására nyitva álló jogvesztő határidő elmulasztása miatt, a kérelmező egyezségkötési eljárás lefolytatása iránti kérelme elkésett,
- b) megállapítja, hogy az EJEB a kérelmező javára, a bírósági eljárás észszerű határidőn belül történő befejezéséhez fűződő alapvető jog sérelme miatt, a bírósági eljárás e törvény szerint figyelembe vehető teljes időtartama vonatkozásában igazságos elégtétel megfizetésére kötelezte az államot.

21. §

(1) Ha a kérelem érdemi vizsgálatra alkalmas, a bíróság a kérelem kézbesítésével egyidejűleg felhívja a kérelmezettet, hogy a kérelem kézbesítésétől számított harminc napon belül terjessze elő elleniratát.

(2) Az elleniratban fel kell tüntetni:

- a) az eljáró bíróság nevét és a bírósági ügyszámot,
- b) a felek nevét, lakóhelyét vagy székhelyét, eljárásbeli állását,
- c) a kérelmezett jogi képviselőjének nevét és székhelyét,
- d) az eljárás megszüntetésére alapot adó okot, az azt megalapozó jogszabályhelyet,
- e) a kérelem vitatott részét,
- f) a kérelmező azon eljárási cselekményét, illetve szükséges eljárási cselekménye elmulasztását alátámasztó tényeket, amelyek a kérelmezett álláspontja szerint megalapozzák a bírósági eljárás vonatkozásában – az általános szabályoktól eltérően, a 22. § (4) és (5) bekezdése alapján – meghatározott időtartam figyelmen kívül hagyását,

- g) az f) pont szerinti eljárási cselekményre, illetve mulasztásra tekintettel figyelmen kívül hagyandó időtartamot,
- h) a bírósági eljárás e törvény alapján figyelembe vehető teljes időtartamát, valamint
- i) a rendelkezésre álló bizonyítékokat, bizonyítási indítványokat.

22. §

(1) A nemperes eljárásban a bíróság – ha a döntéshez szükséges – indítványra vagy hivatalból, további nyilatkozattételre, illetve okirat csatolására is felhívhatja a kérelmezőt és a kérelmezettet azzal, hogy az ellenirat beérkezését követő három hónapon belül az eljárást befejező érdemi határozatát meg kell hoznia.

(2) A bíróság a 2. alcím rendelkezéseit azzal az eltéréssel alkalmazza, hogy – a nemperes eljárásban előterjesztett kérelem és ellenirat korlátai között – mérlegeli, hogy a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező, valamint a bírósági eljárást lefolytató bíróság eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az eljárás elhúzódásához. A bíróság e körülmények értékelését követően határozza meg, hogy a 4. § szerinti időtartamból mely időszakok vehetők figyelembe és melyeket kell figyelmen kívül hagyni a bírósági eljárás befejezéséhez feltétlenül elégségesnek minősülő időtartam meghaladásának vizsgálata során.

(3) A bírósági eljárás 4. § szerinti időtartamába be kell számítani a bírósági eljárás félbeszakadásának, szünetelésének, illetve felfüggesztésének azt az időtartamát, amely alatt a bírósági eljárás – a bíróság eljárási szabályt sértő intézkedése vagy mulasztása miatt – szükségtelenül nyugodott.

(4) A bírósági eljárás 4. § szerinti időtartamába nem számítható be az a bírósági eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartam, amely a kérelmező érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül telt el.

(5) A bírósági eljárás 4. § szerinti időtartamába nem számítható be az a bírósági eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartam, amely a bíróság érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül telt el, ha a kérelmező – habár arra jogszabályban biztosított lehetősége volt – nem nyújtott be kifogást az eljárás elhúzódása miatt.

23. §

(1) A nemperes eljárásban nincs helye:

- a) beavatkozásnak,
- b) a felek megegyezésén alapuló szünetelésnek,
- c) ideiglenes intézkedés elrendelésének,
- d) meghallgatásnak, valamint
- e) felülvizsgálatnak.

(2) A Pp. 121. § (1) bekezdés c)–f) pontjában meghatározott esetekben a szünetelés tartama legfeljebb egy hónap.

(3) Ha a nemperes eljárás folyamán a vizsgált bírósági eljárásban meghozott jogerős eljárást befejező határozat vonatkozásában – a figyelembe vehető időtartam szempontjából beszámítható – felülvizsgálati eljárás indul, a bíróság annak befejezéséig, vagy ha e felülvizsgálati eljárás alapján új eljárás lefolytatása válik szükségessé, az annak során meghozott eljárást befejező határozat jogerőre emelkedéséig vagy véglegessé válásáig a nemperes eljárást felfüggeszti, kivéve, ha a kérelem visszautasításának van helye.

(4) A (3) bekezdés szerinti felülvizsgálati eljárás megindításáról, befejezéséről, illetve az annak alapján lefolytatott új eljárás során meghozott eljárást befejező határozat jogerőre emelkedéséről, illetve véglegessé válásáról a vagyoni elégtétel iránti igény alapjául szolgáló bírósági eljárásban elsőfokon eljáró bíróság elnöke, az arról történő tudomásszerzést követően haladéktalanul tájékoztatja a nemperes eljárást lefolytató bíróságot, a döntéshez szükséges iratok megküldésével egyidejűleg.

(5) Ha a bíróság a nemperes eljárás folyamán megállapítja, hogy az EJEK előtt a vizsgált bírósági eljárás elhúzóásával kapcsolatban a kérelmező által kezdeményezett eljárás van folyamatban, az EJEK eljárásának befejezéséig – a (6) bekezdésben foglalt kivételekkel – a nemperes eljárást felfüggeszti.

(6) Az (5) bekezdés alapján nincs helye a nemperes eljárás felfüggesztésének, ha

a) a kérelem visszautasításának van helye, vagy

b) az EJEK a nemzeti jogorvoslat igénybevételenek lehetőségére tekintettel

ba) az eljárását, illetve az ügygel összefüggő kérelmek vizsgálatát felfüggeszti,

bb) az eljárása alapjául szolgáló kérelmet idő előttiség címén elfogadhatatlannak nyilvánítja, vagy

bc) a nemzeti jogorvoslat kimerítésének szükségességére vonatkozó álláspontjáról bármilyen módon értesítést küld vagy tájékoztatást tesz közzé.

(7) Ha a nemperes eljárás során a bíróság arról szerez tudomást, hogy a 6. § (2) bekezdés c) pontja szerinti bűncselekmény miatt a kérelmezővel szemben büntetőeljárás indult, a nemperes eljárást a büntetőeljárás jogerős befejezéséig felfüggeszti.

(8) A másodfokú bíróság az elsőfokú nemperes eljárást érdemben befejező végzés elleni fellebbezést negyvenöt napon belül, az egyéb végzések elleni fellebbezést harminc napon belül bírálja el.

5. Záró rendelkezések

24. §

(1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az egyes bírósági eljárások elhúzóásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékét, valamint a kifizetendő összeg számításának részletes szabályait rendeletben állapítsa meg.

(2) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy az egyezségkötési eljárás lefolytatására, a megállapodás

megkötésére, a vagyoni elégtételnek e megállapodás alapján történő kifizetésére, valamint az egyezségkötési eljárás lefolytatása iránti kérelem rögzítésére szolgáló nyomtatvány adattartalmára vonatkozó részletes szabályokat rendeletben állapítsa meg.

25. §

Ez a törvény 2019. július 1. napján lép hatályba.

26. §

(1) E törvényt a hatálybalépését megelőzően indult bírósági eljárással kapcsolatos vagyoni elégtétel iránti igényre is alkalmazni kell, ha a vagyoni elégtétel iránti igény alapjául szolgáló bírósági eljárás e törvény szerinti befejezésének időpontja 2018. január 1. napjára vagy azt követő időpontra esik. A 2018. január 1. napjától 2019. június 30. napjáig terjedő időszakban e törvény szerint befejezettek minősülő bírósági eljárással kapcsolatos vagyoni elégtétel iránti igény e törvény hatálybalépését követő hat hónapos jogvesztő határidőn belül érvényesíthető.

(2) E törvény hatálybalépését követő hat hónapos jogvesztő határidőn belül a bírósági eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel iránti igény e törvény szerinti érvényesítésére az a fél is jogosult, aki a bírósági eljárás elhúzódása miatt az EJEH-hez nyújtott be kérelmet. Az e törvény szerinti igényérvényesítésnek az EJEH-hez benyújtott kérelem alapján akkor van helye, ha azt az EJEH e törvény hatálybalépésének napjáig nyilvántartásba vette, kivéve, ha a kérelem EJEH-hez történő benyújtásakor a bírósági eljárás befejezésétől számítva az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 35. cikkének 1. bekezdésében meghatározott határidő már eltelt.

27. §

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdése a következő i) ponttal egészül ki: [Illetékmentes a polgári és közigazgatási ügyekben:]

„i) az egyes bírósági eljárások elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítése iránt indított bírósági nemperes eljárás;”

28. §

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 21. § g) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény felhatalmazása alapján a 17. § (2) bekezdésének b) pontja szerinti adatokat jogosultak igényelni:]

„g) a legfőbb ügyész, illetve az igazságügyért felelős miniszter a kegyelmi eljárás, valamint az igazságügyért felelős miniszter a bűnügyi költség és rendbíróság mérséklése, elengedése iránti kérelmek elbírálása során, továbbá az igazságügyért felelős miniszter – a családi állapotra, a házasságkötés vagy bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének helyére, és a nemre vonatkozó adatok kivételével – az egyes bírósági eljárások elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítésével összefüggő egyezségkötési eljárással és az alaptalanul alkalmazott

szabadságkorlátozással összefüggő egyszerűsített kártalanítási eljárással kapcsolatos feladatai ellátásához;”

29. §

A bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 68. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az igazságügyért felelős miniszter az egyes bírósági eljárások elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítésével összefüggő egyezségkötési eljárással és az alaptalanul alkalmazott szabadságkorlátozással összefüggő egyszerűsített kártalanítási eljárással kapcsolatos feladatai ellátása céljából közvetlen hozzáféréssel jogosult átvenni a büntettek nyilvántartásában, a hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásában, valamint a büntetőeljárás hatálya alatt állók nyilvántartásában kezelt adatokat.”

Általános indokolás

Az Emberi Jogok Európai Egyezményének megerősítésével Magyarország kötelezettséget vállalt arra, hogy biztosítja az észszerű időn belüli eljáráshoz való jog érvényesülését a 6. cikk alapján, továbbá ezen jog megsértése esetére biztosítja a hatékony jogorvoslathoz való jogot a 13. cikk alapján. A tisztességes és észszerű időn belüli eljáráshoz való jog valamint azzal összefüggésben a hatékony jogorvoslathoz való jog deklarálása legmagasabb szintű jogforrásunkban, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében is megjelenik.

Az Emberi Jogok Emberi Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) az elmúlt évtizedekben nagy számban marasztalta hazánkat amiatt, hogy az Egyezmény 13. cikkében foglalt követelmény ellenére a magyar jogrendszer nem biztosít hatékony hazai jogorvoslatot a bírósági eljárások elhúzódásának megelőzésére, illetve az ilyen eljárások által okozott kár orvoslására. Az EJEB döntései alapján 1992. november 4. és 2018. május 31. között összesen több mint 1 milliárd 868 millió forint kártérítést fizetett ki a Magyar Állam a kérelmezőknek a tárgykörbe tartozó ügycsoportban. A Gázsó kontra Magyarország ügyben meghozott ítéletében (ún. pilot judgmentben) az EJEB felhívta hazánkat, hogy hozzon létre olyan hazai jogorvoslatot vagy jogorvoslat-együttest, amely megfelelő módon, az EJEB esetjogában lefektetett egyezményes elvekkkel összhangban állva képes kezelni az ítéletben azonosított strukturális hiányosságokat.

Az azóta eltelt időszakban 2018. január 1. napján hatályba lépett az új polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.), a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.), valamint 2018. július 1. napján hatályba lépett az új büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.). Az új eljárásjogi kódexek szabályozása rendszerszinten kívánja elejét venni az eljárások elhúzódásának. Az új polgári perrendtartás legfőbb újítása például az osztott perszerkezet bevezetése, melyben a perfelvételi (előkészítő) szakra nagy hangsúly helyeződik a per érdemi tárgyalásának hatékony előkészítése érdekében. Ilyen és ehhez hasonló rendszerszintű újítások szolgálják például a polgári per koncentrált lefolytatását.

A magyar eljárásjogi szabályozás strukturális megújítása mellett – az EJEB felhívására tekintettel – előkészített, az egyes bírósági eljárások elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) a bírósági eljárás észszerű határidőn belül történő befejezéséhez fűződő alapvető jogot speciális jogvédelem alá helyezi, szabályozza az alapjogsérelem vagyoni (pénzbeli) elégtétellel történő kompenzálását, illetve az ennek érvényesítését lehetővé tevő eljárást.

Az újfajta jogvédelem önálló, sui generis jogintézményként, alapvető jogának sérelmére tekintettel illeti meg a bírósági eljárásban félként vagy terheltként részt vett személyt. A Javaslat ezen alapjog megsértésének tényállását úgy határozza meg, hogy egyrészt a 3. §-ban megállapítja azt az időtartamot, ami feltétlenül elégségesnek kell bizonyuljon a bírósági eljárás befejezéséhez, másrészt a 2. §-ban kimondja, hogy a bírósági eljárásban ennek meghaladása az,

amely a vagyoni elégtétel megállapítását indokolttá teszi.

A Javaslat a polgári peres eljárások befejezéséhez öt éves időtartamot nyilvánít feltétlenül elégségesnek. A közigazgatási perek, illetve – két kivétellel – a büntetőeljárások befejezéshez a Javaslat három évet tekint feltétlenül elégségesnek. Ezeket a bírósági eljárásokat ugyanis szükségképpen megelőzi egy másik szerv által folytatott eljárás – büntetőeljárásokat a nyomozati szakasz, közigazgatási pereket pedig a hatósági eljárás –, amely eljárásokra a Javaslat hatálya nem terjed ki, az EJEK azonban nem szűkíti le az észszerű időn belüli eljáráshoz való jogot a bírósági szakaszra, hanem a bírósági eljárási szakaszhoz hozzászámítja az első gyanúsítottkénti kihallgatástól kezdődően a nyomozás időtartamát, illetve a hatóság előtti eljárás hosszát is. Annak érdekében, hogy a Javaslatban alkalmazott az a megoldás, amely a vagyoni elégtételt a bírósági eljárásokra korlátozza, az igényérvényesítés feltételeinek meghatározása szempontjából eredményét tekintve megfeleljen az EJEK joggyakorlatának, a Javaslat rövidebb időtartamot határoz meg a büntetőeljárások és a közigazgatási perek befejezésének feltétlenül elégséges idejére vonatkozóan.

Ezzel kapcsolatban további szempontként veszi figyelembe a Javaslat, hogy az EJEK az észszerű idő határát annak mentén is differenciálja, hogy hány szinten folyt a bírósági eljárás, és egy bírósági szint esetén átlagosan két-három évet, két bírósági szint esetén pedig átlagosan három-négy évet tart elfogadhatónak. A büntetőeljárások vonatkozásában a főszabályként megállapított három éves befejezési határidő az első- illetve a másodfokon befejezett eljárásokra vonatkozik. Harmadfokú büntetőeljárás, valamint az eljárást befejező határozat közlésétől számított hat hónapon belül indított felülvizsgálati eljárás lefolytatása esetén a Javaslat ehhez képest egy évvel hosszabb – négyéves – határidőt enged.

A Javaslat vagyoni elégtétel néven új jogkövetkezményt határoz meg az alapjogi sérelem kompenzálására, ezzel elhatárolja ezt a vagyoni kompenzációt a kártalanítás, kártérítés, sérelemdíj jogintézményeitől. A Javaslat a vagyoni elégtétel tartalmára, mértékére, valamint az ilyen igény érvényesítésének feltételeire is külön szabályokat állapít meg, amelyek eltérnek a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) kártérítésre, kártalanításra és sérelemdíjra irányadó szabályaitól, ezért a vagyoni elégtételre mint új vagyoni kompenzációra még háttérszabályként sem vonatkoznak a Ptk. e jogintézményekre irányadó szabályai. A Javaslat egyértelműen kifejezésre juttatja, hogy a bírósági eljárás észszerű határidőn belül történő befejezéséhez fűződő alapvető jog sérelme a tervezet szerint olyan feltétlen helytállási kötelezettséget teremt, amely alól nem lehet mentesülni a Ptk. kártérítésre irányadó szabályai szerint. Mivel a Ptk.-ban a sérelemdíj és a kártalanítás szabályai között elhelyezett utaló normák több ponton visszautalnak – előbbi a felelősség megállapításával és a sérelemdíj összességűségével, utóbbi a kártalanítás módjával és mértékével kapcsolatban – az alkalmazott kártérítési jogra, ezért dogmatikailag helytállóbb e jogintézményektől eltérő terminológiát használni a Javaslatban az alapjog megsértéséhez fűződő jogkövetkezmény elnevezésére. Az új sui generis jogintézmény bevezetésével a Javaslat különválasztja ezt az alapjogvédelmet a személyiségi jogi védelemtől is, elismerve ezzel a jogirodalomban és a bírósági joggyakorlatban

uralkodó azt a felfogást, amely szerint e jogsérelem nem személyiségi jogsértést valósít meg (amelynek egyik vagyoni szankciója a sérelemdíj), hanem attól elkülönülő alapjogsértést. Tekintettel arra, hogy nem valamely kár okozása vagy személyiségi jog megsértése – hanem meghatározott alapjog megsértése – a vagyoni elégtétel megítélésének az alapja, a vagyoni elégtétel igénylése nem érinti a félnek azt a jogát, hogy a Ptk.-nak a bírósági jogkörben okozott károkért való felelősségre vonatkozó szabálya [Ptk. 6:549. § (1) bekezdés], illetve a Ptk. 2:52. §-a szerinti sérelemdíj érvényesítésére vonatkozó szabálya szerint pert indítson a bírósági eljárás elhúzódásával összefüggésben őt ért kár, illetve sérelem orvoslása érdekében.

A vagyoni elégtétel iránti igény érvényesítésének két szakasza van: az első szakaszban a fél a Magyar Állammal szemben érvényesíthet igényt az igazságügyi miniszter előtt zajló előzetes egyezségkötési eljárásban. A második szakaszra csak akkor kerül sor, ha az egyezségkötés elmarad, ekkor a félnek lehetősége nyílik a bíróság előtt polgári nemperes eljárás keretében érvényesíteni az igényét. A vagyoni elégtétel iránti igényt ebben a szakaszban az alapeljárásban elsőfokon eljáró bírósággal szemben kell érvényesíteni.

Az igényérvényesítésnek mindkét eljárásban keretet szab a vagyoni elégtétel bírósági eljárás időtartamához is igazodó, az egyes bírósági eljárások elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékéről és a kifizetendő összeg számításának részletes szabályairól szóló .../2018. (...) Korm. rendeletben (a továbbiakban: kormányrendelet) meghatározott összege.

A Javaslát szerkezete azt a szabályozási logikát követi, hogy először kiemeli azokat az általánosan alkalmazandó normákat, amelyek mind az egyezségkötési eljárásban mind a bírósági nemperes eljárásban irányadók. Az általános szabályok között kerül elhelyezésre olyan szabály is, amely ugyan nem a törvény hatálya alá tartozó valamennyi eljárásra, hanem csak a büntetőeljárásra vonatkozik, bizonyos feltételek mellett azonban a Javaslát által szabályozott mindkét eljárásban kizárják az igényérvényesítést, ezért indokolt arról egységesen rendelkezni. Ezt követően a Javaslát külön alcímben rendelkezik az egyezségkötési eljárásra vonatkozó speciális eljárási szabályokról és külön alcímben a bírósági nemperes eljárásban alkalmazandó speciális eljárási szabályokról, illetve az általános szabályoktól eltérő igényérvényesítési feltételekről, szempontokról.

A vagyoni elégtétel iránti igény alapjául polgári és közigazgatási peres eljárás, valamint a büntetőeljárásnak a bírósági szakasza szolgálhat. Nem tartoznak a Javaslátban foglalt törvény hatálya alá a bírósági és bíróságon kívüli nemperes eljárások, valamint a bíróságokon kívüli egyéb eljárások, ideértve többek között a büntetőeljárásnak a nyomozati szakaszát és a közigazgatási hatósági eljárásokat.

Részletes indokolás

1. §

A Javaslat az általános szabályok között elsőként önálló alcímben a törvény tárgyi hatályát tisztázza. Eszerint a vagyoni elégtétel iránti igény alapjául polgári és közigazgatási peres eljárás, valamint a büntetőeljárásnak a bírósági szakasza szolgálhat. Nem tartoznak a Javaslat hatálya alá a bírósági és egyéb nemperes eljárások, büntetőeljárás nyomozati szakasza, valamint a közigazgatási hatósági eljárás.

2. §

A Javaslat a tárgyi hatály megállapítását követően önálló szabályokat fogalmaz meg a bírósági eljárások észszerű időn belüli befejezéséhez való jog megsértése esetén a jogvédelem érvényesítésére vonatkozóan. Elsőként a jogvédelem tárgyát, egyben jogalapját határozza meg. A 2. § kimondja, hogy a vagyoni elégtétel a bírósági eljárásban félként vagy terheltként részt vett személyt – ideértve a jogerősen felmentett vádlottat is –, az alapvető jogának sérelmére tekintettel illeti meg. Ez a szabály egyben meghatározza vagyoni elégtétel iránti igény előterjesztésére jogosult személyek körét. Eszerint vagyoni elégtételre polgári eljárásban és közigazgatási perben kizárólag a fél, büntetőeljárásban pedig a terhelt jogosult. Az eljárásban részt vevő egyéb személyek – például polgári eljárásban a beavatkozó, közigazgatási perben az érdekelt, valamint büntetőeljárásban a polgári jogi igényt érvényesítő magánfél – számára a Javaslat nem biztosít igényérvényesítési jogosultságot. A bírósági eljárások észszerű időn belüli befejezéséhez való alapjog megsértésének tényállását úgy határozza meg a Javaslat, hogy egyrészt a 3. §-ában megállapítja azt az időtartamot, ami feltétlenül elégséges a bírósági eljárás befejezéséhez, másrészt a 2. §-ban kimondja, hogy a bírósági eljárásban ennek meghaladása az, amely a vagyoni elégtétel megállapítását indokoltá teszi.

A Javaslat alapján a vagyoni elégtétel iránti igény érvényesítésének feltétele az annak alapjául szolgáló bírósági eljárás befejeződése, ami az eljárást befejező határozat jogerőre emelkedésével vagy véglegessé válásával következik be. Folyamatban lévő eljárás nem szolgálhat az igényérvényesítés alapjául, tekintettel arra, hogy a bírósági eljárások elhúzódásának megelőzését szolgáló, preventív jellegű jogorvoslat (kifogás az eljárás elhúzódása miatt) jelenleg is létezik az eljárási törvényeinkben. A bírósági eljárás akkor válik jogerősen befejezetté, illetve véglegessé, amikor az eljárást befejező határozatot a vonatkozó eljárásjogi szabályok értelmében jogerősnek, illetve véglegesnek (büntetőeljárásban nem ügydöntő határozatok egyes eseteiben) kell tekinteni. Ideértve azt, amikor a rendes jogorvoslat (fellebbezés) alapján hozott bírósági határozat emelkedik jogerőre, valamint amikor az eljárást befejező határozat ellen nincs helye fellebbezésnek vagy fellebbezésnek van helye, de a fellebbezésre jogosultak a törvényes határidőn belül nem éltek fellebbezéssel, illetve fellebbezési jogukról lemondtak, vagy a benyújtott fellebbezésüket visszavonták, és ezért az jogerőre emelkedett.

A 2. § a vagyoni elégtétel mértékének meghatározása körében azt is rögzíti, hogy – a jogalap fennállása esetén – a megítélhető összeg a bírósági eljárás Javaslat alapján figyelembe vehető időtartamához igazodik, valamint, hogy a törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározásra kerül az a fix összeg, amely alapul szolgál majd a vagyoni elégtétel mértékének meghatározásánál. Utal továbbá arra is, hogy ezt a fix összeget, valamint a

kifizetendő összeg számítási módjának részletes szabályait a törvény végrehajtására kiadott kormányrendelet tartalmazza.

3. §

A 3. § meghatározza azt a még elfogadható időtartamot, amely a bírósági eljárásban általában biztosítja a bíróság megalapozott döntéséhez szükséges eljárási cselekményekre feltétlenül szükséges és elégséges időt. Ennek meghaladása az, amit a jogalkotó a bírósági eljárásban objektív szempontból alkalmasnak tekint az alapvető jog megsértésére. A 3. § a polgári peres eljárások befejezéséhez általánosan öt éves időtartamot nyilvánít feltétlenül elégségesnek. A közigazgatási perek, illetve – két kivétellel – a büntetőeljárások befejezéshez a Javaslat három évet tekint feltétlenül elégségesnek. Ezeket a bírósági eljárásokat ugyanis szükségképpen megelőzi egy másik szerv által folytatott eljárás – büntetőeljárásokat a nyomozati szakasz, közigazgatási pereket pedig a hatósági eljárás –, amely eljárásokra a Javaslatban foglalt törvény hatálya nem terjed ki. Az EJEK azonban nem szűkíti le az észszerű időn belüli eljáráshoz való jogot a bírósági szakaszra, hanem a bírósági eljárási szakaszhoz hozzászámítja az első gyanúsítottkénti kihallgatástól kezdődően a nyomozás időtartamát, illetve a hatóság előtti eljárás hosszát is. Annak érdekében, hogy a Javaslatban alkalmazott az a megoldás, amely a vagyoni elégtételt a bírósági eljárásokra korlátozza, az igényérvényesítés feltételeinek meghatározása szempontjából eredményét tekintve megfeleljen az EJEK joggyakorlatának, a Javaslat rövidebb időtartamot határoz meg a büntetőeljárások és a közigazgatási perek befejezésének feltétlenül elégséges idejére vonatkozóan.

Ezzel kapcsolatban további szempontként veszi figyelembe a Javaslat, hogy az EJEK az észszerű idő határát annak mentén is differenciálja, hogy hány szinten folyt a bírósági eljárás, és egy bírósági szint esetén átlagosan két-három évet, két bírósági szint esetén pedig átlagosan három-négy évet tart elfogadhatónak. A büntetőeljárások vonatkozásában a főszabályként megállapított három éves befejezési határidő az első- illetve a másodfokon befejezett eljárásokra vonatkozik. Harmadfokú büntetőeljárás, valamint az eljárást befejező határozat közlésétől számított hat hónapon belül indított felülvizsgálati eljárás lefolytatása esetén a Javaslat ehhez képest egy évvel hosszabb – négyéves – határidőt enged.

4-5. §

A 4. § általános szabályként rögzíti, hogy a vizsgált bírósági eljárás figyelembe vehető időtartamának kezdő és befejező időpontja milyen eljárási cselekményekhez fűződik. Eszerint a főszabály az, hogy az alapeljárás tartamként figyelembe vehető időszaknak a kezdő időpontja polgári- és közigazgatási peres eljárás esetén a keresetlevél benyújtásának, büntetőeljárás esetén a vádemelésnek a napja, befejező időpontja pedig az eljárást befejező határozat jogerőre emelkedésének, vagy véglegessé válásának a napja.

A 4. §-ban kimondásra kerül, hogy ha a jogerősen lezárult alapeljárással összefüggésben felülvizsgálati eljárás indul, valamint, ha annak következményeként a Kúria új eljárás lefolytatásának szükségességéről dönt, a felülvizsgálat, illetve az annak alapján folytatott új

eljárás idejét is hozzá kell számítani az alapeljárás Javaslata szerint számított időtartamához. Ez esetben az alapeljárást megindító irat benyújtásától a felülvizsgálati eljárás befejezéséig, illetve új eljárás lefolytatása esetén az annak során meghozott eljárást befejező határozat jogerőre emelkedéséig, vagy véglegessé válásáig terjedő időintervallumot kell figyelembe venni, annak meghatározásakor, hogy az alapeljárás – a felülvizsgálat, illetve az annak nyomán folytatott új eljárás idejét is beszámítva – meghaladta-e a Javaslata által az eljárás befejezéséhez feltétlenül elégségesnek tekintett időtartamot. Büntetőeljárás esetén csak meghatározott időn – hat hónapon – belül indult felülvizsgálati eljárást, illetve az annak alapján folytatott új eljárás időtartamát engedi beszámítani a Javaslata az alapeljárás időtartamába. A hat hónapos időkeret meghatározásának az indoka az, hogy a terhelt javára szóló felülvizsgálati indítvány benyújtása nincs határidőhöz kötve a Be. 652. § (4) bekezdése alapján. Ellenben a polgári és a közigazgatási perekben a jogerős ügydöntő határozat (ítélet) közlésétől számított rövid időn – 45 napon – belül indítható meg a felülvizsgálati eljárás, valamint a Be. 652. § (3) bekezdése a terhelt terhére szóló felülvizsgálati indítványt csak a jogerős ügydöntő határozat közlésétől számított hat hónapon belül engedi előterjeszteni. A Javaslata ez utóbbi, hat hónapos határidőt tekinti olyannak, amely alatt a felülvizsgálati eljárás időben még elég szoros kapcsolatban áll az alapeljárással ahhoz, hogy a vagyoni elégtétel iránti igény szempontjából egységes eljárásnak lehessen tekinteni. A hat hónapon túl indult felülvizsgálati eljárás, valamint az ahhoz kapcsolódó, a jogerős határozat meghozatala érdekében folytatott új eljárás azonban időben már olyan távol esik az alapeljárástól, hogy annak időtartamát a büntetőeljárással összefüggő vagyoni elégtétel iránti igény tekintetében indokolt az alapeljárástól függetlenül értékelni.

Ugyancsak önálló eljárásnak tekinti a Javaslata az eljárást befejező határozathoz kapcsolódó perújítási eljárást is. A perújítási eljárás nem képez az alapeljárással egységet, miután a perújítás megengedése esetében a bíróságnak nem a korábbi jogerős ítélettel érintett keresetet kell ismételten elbírálnia, hanem a perújítási kérelem felől kell döntenie, és a pert a kérelem korlátai között újból kell tárgyalnia. Ezért az 5. § előírja, hogy azt, mint önálló eljárást kell értékelni az észszerű időn belüli befejezéshez való jog megsértésének vizsgálatakor. Ehhez hasonlóan ugyancsak önálló eljárásnak kell tekinteni a büntetőeljárásban igénybe vehető – felülvizsgálaton és perújításon kívüli – egyéb rendkívüli jogorvoslati eljárásokat, ideértve például az egyszerűsített felülvizsgálati eljárást, a jogegységi eljárást és a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslatot, valamint a különleges eljárásokat, mint például az összbüntetési eljárást vagy a próbára bocsátás esetén lefolytatott eljárást.

A Javaslata hatályára tekintettel nem számít be a bírósági eljárás Javaslata alapján számított idejébe a közigazgatási pert megelőző hatósági eljárás időtartama. Ha a közigazgatási perben hatályon kívül helyező döntés folytán új hatósági eljárás lefolytatására kerül sor, és a megismételt hatósági eljárással kapcsolatban új közigazgatási per indul, az önálló eljárásnak tekintendő a Javaslata alapján.

Az 5. § szintén az általános szabályok között tisztázza, hogy a vagyoni elégtétel összegének a megállapítása során főszabály szerint nem számítanak be a bírósági eljárás 4. § szerint számított

időtartamába az ún. nyugvási időszakok, azaz a félbeszakadás, a szünetelés és a felfüggesztés ideje. Itt már utal a törvény arra is, hogy ez alól a bírósági igényérvényesítés esetén a vonatkozó speciális szabály meghatározott feltételek fennállása mellett kivételt enged. Ezért már itt meg kell említeni, hogy a vagyoni elégtétel szempontjából az alapul fekvő bírósági eljárás figyelembe vehető időtartamát a bírósági nemperes eljárásban részben eltérő szempontok alapján kell vizsgálni, mint az egyezségkötési eljárásban.

6. §

A 6. § meghatározza azokat a kizáró okokat, amelyek megléte esetén a feltétlenül elégségesnek minősülő időtartam meghaladása ellenére sem ítélt meg vagyoni elégtétel az igénylőnek. Az egyik kizáró okot az az eset jelenti, amikor a fél az EJEK előtti eljárásban már részesült ún. igazságos elégtételben a bírósági eljárás észszerű határidőn belül történő befejezéséhez fűződő alapvető jog sérelme miatt. E szabály célja a kétszeres elbírálás lehetőségének elkerülése, ezért a Javaslat ez esetben is csak annyiban zárja ki a fél vagyoni elégtételre való jogosultságát, amennyiben a vagyoni elégtétel alapjául szolgáló bírósági eljárás időtartama az EJEK által már kompenzálásra került, és csak abban az esetben kizárt eleve az igényérvényesítés, ha a fél a bírósági eljárás Javaslat szerint figyelembe vehető teljes időtartama vonatkozásában igazságos elégtételben részesült. Ha a fél a vizsgált bírósági eljárásnak nem a – Javaslat alapján figyelembe vehető – teljes időtartamára kapott igazságos elégtételt az EJEK-től, akkor fennáll a lehetősége annak, hogy a fennmaradó időre a Javaslat alapján vagyoni elégtételt fizessen a fél számára a miniszter, vagy a bíróság. A Javaslat arról is rendelkezik, hogy ez utóbbi esetben a bíróság eljárás teljes időtartamára eső vagyoni elégtétel összegébe be kell számítani az EJEK által megítélt igazságos elégtétel összegét, és a félnek vagyoni elégtételként csak a beszámítás eredményeként fennmaradó különbözet jár.

Azok az esetek tartoznak továbbá a kizáró okok körébe, amikor a büntetőeljárásban az igénylő magatartásával közvetlenül akadályozza a büntetőeljárás befejezését, másrészt az, amikor a bíróság a büntetés kiszabásakor enyhítő körülményként figyelembe vette a büntetőeljárás észszerű határidőn túli befejezését, és ez az ítélet indokolásából kitűnik.

7. §

A 7. § a vagyoni elégtétel esedékessé válásának általános, valamint a jogerős eljárást befejező határozattal szembeni felülvizsgálat, illetve az annak alapján lefolytatott új eljárás esetén irányadó különös szabályáról rendelkezik. Eszerint az esedékesség időpontja az alapeljárást lezáró határozat, vagy a felülvizsgálati eljárást, illetve az annak nyomán folytatott új eljárást befejező határozat jogerőre emelkedésének, vagy véglegessé válásának a napja. A vagyoni elégtétel, mint pénzkövetelés esedékessége időpontjának különösen a fizetési késedelem kamatkövetkezményei körében van létjogosultsága. Az esedékessé vált vagyoni elégtétel után ugyanis a Ptk.-nak – a Javaslat eltérő rendelkezése hiányában alkalmazandó – késedelmi kamatfizetésre vonatkozó szabályai alapján a késedelembe esés időpontjától, vagyis az említett határozatok jogerőre emelkedésének napját követő első naptól kezdődően a Ptk. 6:48. §-ában meghatározott mértékű késedelmi kamat jár.

8. §

A Javaslat 8–15. §-ai tárgyalják az egyezségkötési eljárás különös szabályait. A vagyoni elégtétel iránti igény érvényesítésének az első szakasza a Magyar Állammal szemben kezdeményezhető eljárás, amelynek célja, hogy az érintettek bíróságon kívül, gyorsan, költséghatékony módon kielégítést nyerjenek, az igazságügyért felelős miniszterrel kötött megállapodás keretében. Az egyezségkötési eljárás közigazgatási hatáskörbe utalásához több külföldi állam joga – így a spanyol, olasz, szlovák és cseh jogrendszer – szolgál mintául, feltételezhető előnyei pedig elsősorban az egyszerűségében, hatékonyságában, valamint abban nyilvánulnak meg, hogy ez az eljárás nem igényel jogi képviselőt. A peren kívüli elintézés és perelterelés érdekében a Javaslat úgy rendelkezik, hogy a bírósági igényérvényesítésnek minden esetben előfeltétele az igazságügyért felelős miniszterrel (a továbbiakban: miniszter) folytatott előzetes egyezségkötési eljárásban történő részvétel.

A miniszterrel kötött megállapodás alapján létrejövő jogviszony tartalmát, a teljesítés módját és mértékét garanciális okokból a törvény, valamint a végrehajtására kiadott kormányrendelet és igazságügyi miniszteri rendelet adják meg.

Az állam nevében eljáró miniszternek nincs „hatósági jellegű” döntési (mérlegelési) jogköre, a Javaslat ugyanis teljes mértékben objektív szempontokat határoz meg arra vonatkozóan, hogy az igény alapjául szolgáló bírósági eljárásnak mely része vehető figyelembe a jogalap fennállásának vizsgálatakor. A miniszter szerepe abban áll, hogy megvizsgálja, hogy az elé tárt bírósági eljárással kapcsolatban fennállnak-e a vagyoni elégtétel iránti igény e törvényi feltételei, és ha igen, kísérletet tegyen a féllel való egyezségkötésre: ennek érdekében a vagyoni elégtétel kormányrendelet alapján számolt összegére vonatkozóan ajánlatot tegyen a félnek, majd annak eredményessége esetén intézkedjen a létrejött egyezségben foglalt vagyoni elégtétel összegének kiutalása iránt. Fontos emellett, hogy a vagyoni elégtétel kormányrendeletben előírt konkrét összege minden tekintetben köti a minisztert, amikor a vagyoni elégtétel mértékéről dönt, e körben sincs tehát a miniszternek mérlegelési jogköre.

Az esetleges jogalkalmazási bizonytalanságok elkerülése érdekében a Javaslat a normaszövegben egyértelművé teszi, hogy az egyezségkötési eljárás nem hatósági eljárás, melyből következően nem tartozik sem az általános közigazgatási rendtartás, sem a Kp. hatálya alá.

9. §

Az egyezségkötési eljárás az alapeljárást befejező határozat jogerőre emelkedésétől vagy véglegessé válásától, vagy a felülvizsgálati eljárást befejező határozat jogerőre emelkedésétől, illetve az annak alapján lefolytatott új eljárást befejező határozat jogerőre emelkedésétől vagy véglegessé válásától számított hat hónapon belül kezdeményezhető. A Javaslat az anyagi jog érvényesítésére anyagi jogi, jogvesztő határidőt állapít meg, a határidő elmulasztása miatt igazolást nem lehet előterjeszteni. Anyagi jogi határidő lévén e jogvesztő határidő számítására a

Javaslat eltérő rendelkezése hiányában a Ptk. 8:3. §-ában foglalt határidő-számítási szabályok vonatkoznak. A kérelem előterjesztésére a törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabály – igazságügyi miniszteri rendelet – formanyomtatványt rendszeresít.

Annak érdekében, hogy az alapeljárás iratanyaga és a fél kérelmét tartalmazó irat feltétlenül és lehetőleg egyidejűleg egy helyen találkozzon, a Javaslattal úgy rendelkezik, hogy az egyezségkötési eljárás lefolytatása iránti kérelmet a vagyoni elégtétel iránti igény alapjául szolgáló bírósági eljárásban elsőfokon eljáró bíróság elnökénél kell előterjeszteni. Tekintettel arra, hogy feltehetően ez a bíróság van a szükséges iratanyag birtokában, a Javaslattal az eljárás szükségtelen elhúzódását kerülendő a vagyoni elégtétel iránti elbírálásához szükséges iratok megküldésének kötelezettségét is ezen bíróság elnökének telepíti. Előírja egyrészt, hogy a bíróság elnöke a kérelmet – annak hozzá való beérkezésétől számított harminc napon belül – köteles megküldeni a miniszter részére, valamint azt, hogy a bíróság elnöke egyidejűleg köteles megküldeni mindazokat a beadványokat, határozatokat és egyéb ügyiratokat, amelyek az adott vagyoni elégtétel iránti igény vizsgálata szempontjából lényeges tényeket és körülményeket igazolják. E körben a Javaslattal egyrészt nevesíti az elbírálás szempontjából kiemelt fontosságú körülményeket: a kérelem előterjesztésének időpontját, a bírósági eljárás Javaslattal szemben vizsgált időtartamának kezdő és befejező időpontját, valamint az ebből az időtartamból levonandó periódusok – azaz a félbeszakadás, a szünetelés és a felfüggesztés – időtartamát, továbbá a vagyoni elégtétel megítélését kizáró, 6. § (2) bekezdés szerinti körülményeket. Emellett a Javaslattal azt is egyértelművé teszi, hogy az irattovábbítási kötelezettség minden egyéb olyan irat megküldésére is vonatkozik, amely képes igazolni a Javaslattal szemben a vagyoni elégtétel iránti igény tekintetében a konkrét ügyben jelentőséggel bíró egyéb tényeket és körülményeket.

A bíróság elnöke a kérelemmel és az iratokkal együtt köteles küldeni a miniszternek egy ún. kísérőjegyzéket is, amelyen a vagyoni elégtétel iránti igény vizsgálata során figyelembe veendő, előbbi rendelkezésben szereplő tényeket és körülményeket köteles feltüntetni. Kisegítő szabályként azt is lehetővé teszi a Javaslattal, hogy a miniszter rövid határidő megjelölésével megkeresse a bíróság elnökét, ha a bíróság elnöke által megküldött iratokon túlmenően további iratokra van szüksége a kérelem vizsgálata érdekében.

Ha a bíróság elnöke az iratok megküldésére vonatkozó kötelezettségének akár a harminc napos törvényi határidőben, akár a miniszter által megjelölt határidőben nem tud eleget tenni, erről az ok megjelölésével köteles tájékoztatni a minisztert, valamint az akadály megszűnését követően haladéktalanul köteles megküldeni a hiányzó ügyiratot.

Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) 1. § 17. pont *a)* és *d)* alpontjai alapján a bíróságok és államigazgatási szervek – ideértve a minisztériumokat is – elektronikus ügyintézését biztosító szerveknek minősülnek, és az 51. § (1) bekezdése és 108. § (1) bekezdése értelmében 2018. január 1-jétől egymással kötelesek az ún. informatikai együttműködésre. Az együttműködő szervek – ha azt törvény nem zárja ki – egymással elektronikus úton tartják a kapcsolatot az E-

ügyintézési törvény 52. § (2) bekezdése alapján. A bíróságok tehát az informatikai együttműködéssel összefüggő kötelezettségeik körében főszabály szerint elektronikusan kötelesek továbbítani a minisztérium részére a Javaslat által előírt iratokat. Az E-ügyintézési tv. 59. § (3) bekezdése értelmében pedig a bíróság az együttműködés során szükség szerint a csak papír alapon rendelkezésre álló iratról e törvény szabályai szerinti hiteles elektronikus másolatot készít vagy – az elektronikus ügyintézésről szóló törvény szerinti központi elektronikus ügyintézési szolgáltatás igénybevételével – készíttet.

Az EJEK előtti és a hazai eljárások párhuzamosságának elkerülése érdekében a Javaslat a fél számára közzé kötelezettséget ír elő azzal kapcsolatban, hogy a kérelemben megjelölt bírósági eljárás elhúzódsával kapcsolatban általa kezdeményezett eljárás az EJEK előtt van-e folyamatban. Ha a fél igenlően nyilatkozik, akkor a kérelemhez csatolnia kell az EJEK-hez benyújtott kérelmet, valamint, ha az EJEK a vizsgált eljárással kapcsolatban már meghozta az eljárást befejező határozatot, akkor e határozatot is csatolni kell a kérelemhez.

10. §

A 10 és 11. §-ok szabályozzák az egyezségkötési eljárást megindító kérelem elbírálásának – alakszerűségi és érdemi (tartalmi) vizsgálatának – folyamatát, az írásbeli megállapodás létrejöttének, illetve létre nem jöttének feltételeit és jogkövetkezményeit.

A 10. § különválasztja a kérelem alaki feltételeinek és érdemi megalapozottságának a vizsgálatát és szabályozza az alaki vizsgálat körében a kérelem hiányosságainak kezelését és jogkövetkezményeit. Az alaki feltételek vizsgálata körében a Javaslat előírja, hogy a miniszter a kérelem hozzá való beérkezésétől számított harminc napon belül köteles a kérelmet megvizsgálni. Az EJEK előtti és a hazai eljárások párhuzamosságának elkerülése érdekében a Javaslat szerint a miniszter hivatalból vizsgálja, hogy van-e folyamatban az EJEK előtt a kérelemben megjelölt bírósági eljárás elhúzódsával kapcsolatban eljárás. Ha a kérelem a jogszabályban előírt alaki illetve tartalmi kellékek valamelyikét nélkülözi, vagy egyéb okból kijavításra vagy kiegészítésre szorul, a miniszternek hiánypótlás keretében – rövid határidő tűzésével és a hiányok megjelölésével – fel kell hívnia a kérelmezőt a hiányosságok pótlására. A kérelem kötelező tartalmi elemeit a törvény végrehajtására kiadott igazságügyi miniszteri rendelet tartalmazza.

A hiánypótlásra felhívó végzéssel együtt az eredeti kérelmet nem kötelező minden esetben visszaadni a hiánypótlásra felhívott félnek. A Javaslat ezt a miniszterre bízva, aki dönthet a kérelem visszaküldése mellett, ha úgy ítéli meg, hogy adott esetben ez segíti elő az eljárás időszerű lefolytatását, mert a hiány pótlása magán a beadványon is eszközölhető (például adatok, aláírást hitelesítő tanúk pótlásával), dönthet azonban úgy is, hogy elegendő kizárólag a hiánypótlásra felhívó végzést kézbesíteni a félnek, mert a hiány a beadvány visszaadása nélkül is pótolható.

Ha a fél a hiánypótlási kötelezettségének nem tesz eleget és a hiányos tartalom a kérelem érdemi

vizsgálatát, illetve elintézését gátolja, a miniszter az eljárást lezárja és erről indoklással ellátott tájékoztatót küld a kérelmezőnek.

A kérelem érdemi vizsgálatára a miniszternek hatvan nap áll rendelkezésére, mely határidő attól a naptól kezdődik, amikor a miniszter abba a helyzetbe került, hogy érdemben állást tud foglalni a kérelem tárgyában. Ennek feltétele, hogy a kérelem eredetileg is alkalmas legyen, vagy a hiánypótlás folytán alkalmassá váljon az érdemi állásfoglalásra, intézkedésre (az igénylő személye kétséget kizáróan beazonosítható stb.), valamint a miniszter mindazon iratanyag birtokába kerüljön, amelyre az érdemi döntését alapozza, továbbá egyéb akadály – például időközben megindult felülvizsgálati eljárás – sem gátolja az egyezségkötési eljárást.

11. §

A 11. § felsorolja a kérelem megalapozatlanságát eredményező okokat. Az egyik ilyen ok, ha a fél elkésztett – a 9. §-ban megállapított hat hónapos jogvesztő határidőn túl – terjesztette elő kérelmét. A határidő elmulasztása miatt igazolást nem lehet előterjeszteni. Ugyancsak megalapozatlannak tekinti a Javaslat a kérelmet, ha azt nem az arra jogosult – az érintett bírósági eljárásban félként rész vett személy – terjesztette elő, valamint ha a fél vagyoni elégtétel iránti igénye már korábban elbírálásra került. Akkor sem megalapozott a kérelem, ha a vagyoni elégtételhez való jog érvényesítésének e törvény szerinti valamely feltétele hiányzik, így például ha az eljárást befejező határozat nem emelkedett jogerőre, vagy nem vált véglegessé.

A Javaslat a kérelem alaki okból és érdemi alapon való elutasítását egyaránt az eljárás lezárásának nevezi. Ez a fogalom együttesen fedi le mindazokat az eseteket, amikor megállapodás megkötésére nem kerül sor az eljárásban. Az eljárás lezárásának legfontosabb joghatása az, hogy megnyitja a vagyoni elégtétel iránti igény bírósági úton történő érvényesítésének lehetőségét. A § garanciális szabályként minden esetben rögzíti, hogy a miniszter az eljárás lezárásáról annak indokaira is kiterjedő tájékoztatót köteles küldeni a kérelmezőnek.

A miniszter a kérelem elbírálása során először megvizsgálja, hogy a vagyoni elégtétel iránti igény jogalapja fennáll-e, és ha igen, a törvény és a kormányrendelet rendelkezései alapján meghatározza, hogy a vizsgált bírósági eljárás Javaslat szerint figyelembe vehető időtartamára figyelemmel a kérelmezőnek milyen összegű vagyoni elégtétel állapítható meg, és erről tájékoztatja a kérelmezőt. A tájékoztatás egyezségkötési ajánlatnak minősül, amelynek garanciális okból tartalmaznia kell az igény jogalapjának és a vagyoni elégtétel összegének meghatározásánál figyelembe vett szempontokat, valamint a megállapodás létrejöttének 12. §-ban meghatározott azon következményét is, miszerint az egyezsége tekintettel a megállapodásban meghatározottakon felül az érintett bírósági eljárással összefüggő alapjogi sérelemmel kapcsolatban újabb eljárásban ugyanazon a jogcímen további igény nem érvényesíthető.

A fél az ajánlatra ún. elfogadó nyilatkozatot küldhet a miniszter részére. A Javaslat az ajánlat elfogadására vonatkozó nyilatkozat alaki feltételeként teljes bizonyító erejű magánokirati formát

követel meg. A Javaslat az elfogadó nyilatkozat visszaküldésére 30 napos határidőt ír elő, amely az ajánlat szabályszerű kézbesítésének napjával kezdődik meg. Ha a kérelmező e határidőn belül megfelelő tartalmú és formájú elfogadó nyilatkozatot küld a miniszternek, a megállapodás az elfogadó nyilatkozat miniszterhez való érkezése napján létrejön a felek között. A törvény kifejezetten szól arról is, hogy a határidő túllépése esetén az egyezségkötési ajánlatot visszavontnak kell tekinteni, aminek következménye – indoklással ellátott tájékoztatás megküldése mellett – az eljárás lezárása.

A Javaslat a megállapodásban foglalt vagyoni elégtétel kifizetése vonatkozásában objektív teljesítési határidőt határoz meg. Eszerint a kifizetésének legkésőbb a megállapodás létrejöttétől számított 30 napon belül meg kell történnie.

12. §

A 12. § az érintett bírósági eljárással összefüggő alapjogi sérelemmel kapcsolatos újbóli, további ilyen címen előterjesztett igény tekintetében kizárja az igényérvényesítés lehetőségét. Főszabályként tehát a megállapodás megkötését követően nincs mód arra, hogy a kérelmező az érintett bírósági eljárással összefüggő alapjogi sérelemmel kapcsolatban újabb eljárásban ugyanazon a jogcímen előterjesztett további igényt érvényesítsen. Ami azonban nem érinti a kérelmezőnek azt a jogát, hogy a megkötött megállapodásból származó követelését – a kifizetés elmaradása esetén – bírói úton érvényesítse. Nem érinti továbbá ez a szabály a kérelmezőnek azt a jogát, hogy a Ptk.-nak a bírósági jogkörben okozott károkért való felelősségre vonatkozó szabálya [Ptk. 6:549. § (1) bekezdés], illetve a Ptk. 2:52. §-a szerinti sérelemdíj érvényesítésére vonatkozó szabálya szerint pert indítson a bírósági eljárás elhúzódásával összefüggésben őt ért kár, illetve sérelem orvoslása érdekében.

A Javaslat a főszabály alól egyedül a megállapodás megkötését követően az alapeljárás figyelembe vehető időtartamába beszámítható – büntetőeljárás esetén az eljárást befejező határozat jogerőre emelkedését követő hat hónapon belül indult – felülvizsgálati eljárás, illetve az ahhoz kapcsolódó esetleges új eljárás megindítása esetén enged kivételt. A figyelembe vehető időtartam szempontjából az ilyen felülvizsgálati eljárás, illetve ahhoz kapcsolódó új eljárás figyelembe vehető időtartama hozzáadódik a bírósági eljárás megállapodással érintett időtartamához. Tekintettel azonban arra, hogy a megkötött megállapodásban a vagyoni elégtétel mértékének a megállapításánál a figyelembe vehető időtartam egy részének értékelése már megtörtént, a már elbírált időtartamra nem – csak a felülvizsgálati eljárás, illetve az ahhoz kapcsolódó esetleges új eljárással érintett időtartamra – jár vagyoni elégtétel.

13. §

A 13. § a vagyoni elégtétel elbírálásának szabályait határozza meg arra az esetre, ha az alapeljárás figyelembe vehető időtartamába beszámítható – büntetőeljárás esetén az eljárást befejező határozat jogerőre emelkedését követő hat hónapon belül indult – felülvizsgálati eljárás és az ahhoz kapcsolódó esetleges új eljárás az egyezségkötési eljárás folyamán – a megállapodás létrejöttét megelőzően – kerül megindításra.

Tekintettel arra, hogy olyan új tényező merül fel, amely érdemi kihatással van a vagyoni elégtétel iránti igény mikénti elbírálására, a Javaslat rögzíti, hogy ezekben az esetekben a felülvizsgálati eljárás és az ahhoz kapcsolódó esetleges új eljárás lezárásának időpontjáig, még akkor sem, ha az egyezségkötés feltételei egyébként fennállnak. Ezt követően kerülhet az előterjesztett vagyoni elégtétel iránti igény elbírálásra. Hasonló szabály vonatkozik arra az esetre is, amikor az egyezségkötési eljárás során a miniszter azt állapítja meg, hogy a kérelemben megjelölt bírósági eljárás elhúzódásával kapcsolatban az EJEB előtt eljárás van folyamatban. Ekkor a Javaslat főszabály szerint nem teszi lehetővé az egyezség megkötését az EJEB eljárásnak befejezéséig. Ez a tilalom azonban nem vonatkozik azokra az esetekre, amikor az EJEB a nemzeti jogorvoslat igénybevételének lehetőségére tekintettel az eljárását, illetve az üggyel összefüggő kérelmek vizsgálatát felfüggeszti, az eljárása alapjául szolgáló kérelmet idő előttiség címén elfogadhatatlannak nyilvánítja, vagy a nemzeti jogorvoslat kimerítésének szükségességére vonatkozó álláspontjáról bármilyen módon értesítést küld vagy tájékoztatást tesz közzé.

Azt is kimondja a §, hogy az alapeljárás figyelembe vehető időtartamába beszámítható felülvizsgálati eljárás és az ahhoz kapcsolódó esetleges új eljárás esetén az elbírálás során a vagyoni elégtétel összegét – a 4. §-ban foglalt időtartam figyelembevételével – a befejezett felülvizsgálati eljárás, illetve ahhoz kapcsolódó új eljárás időtartalmának az alapeljárás időtartamához való hozzászámításával kell meghatározni.

14. §

A Javaslat figyelemmel van arra, hogy az E-ügyintézési törvény 108/B. § (1) bekezdésében foglalt átmeneti rendelkezés értelmében 2019. december 31-ig kivételt képez az elektronikus kapcsolattartás alól, ha a kézbesítendő, illetve továbbítandó irat, okirat, egyéb papír alapú beadvány papír alapú bemutatása, megtekintése azért szükséges, mert az eredetileg papír alapú beadványok nagy mennyisége, illetve sajátos alakja miatt azok digitalizálása aránytalan nehézséggel járna. Arra az esetre, ha a 9. §-ban foglalt iratokat vagy azok egyikét a bíróság e rendelkezés alapján kivételesen papír alapon küldte meg a minisztériumnak, a 14. § előírja az ilyen irat(ok)nak az alapügyben elsőfokon eljáró bírósághoz történő visszaküldését. Ez a célszerű megoldás akkor is, ha az egyezségkötési eljárás megállapodás nélkül zárult le, és így az igény újra bírósági útra vihető, és akkor is, ha megállapodás megkötésére sor került, amikor is a legkézenfekvőbb, ha az iratanyag ahhoz a bírósághoz kerül vissza, amelynek azt őriznie kell.

Emellett a 14. § az egyezségkötési eljárás lezárásáról szóló tájékoztató tartalmára vonatkozó kötelező előírásokat tartalmazza. Garanciális szabályként rögzíti a normaszöveg, hogy az egyezségkötési eljárás lezárásáról szóló tájékoztatónak – függetlenül attól, hogy milyen okból került sor a lezárásra – minden esetben tartalmaznia kell az arról szóló tájékoztatót, hogy a félnek lehetősége van bírósági úton érvényesíteni a vagyoni elégtétel iránti igényét. A tájékoztatónak garanciális okból ki kell terjednie a bírósági nemperes eljárást megindító kérelem benyújtásának jogvesztő határidejére is.

A Javaslat az iratoknak az egyezségkötési eljárásban történő kézbesítésére és az eljárási határidők számítására nem állapít meg külön eljárási szabályokat, valamint önálló képviseleti szabályokat sem határoz meg, hanem kizárólag ebben a szűk körben az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvénynek a kézbesítésre, az eljárási határidők számítására, valamint a képviseletre vonatkozó szabályait rendeli alkalmazni.

15. §

A 15. § a miniszter által az eljárása során megismert személyes adatok kezelésére és továbbítására vonatkozó rendelkezéseket állapítja meg az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény rendelkezéseivel összhangban.

Alapvető követelményként az adatok kezelésének célhoz kötöttségét határozza meg. E szerint a miniszter a megismert személyes adatokat csak az adatkezelés törvényben meghatározott céljának – azaz a vagyoni elégtétel iránti igény elbírálásának – megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelheti. E körben azt is előírja a Javaslat, hogy a miniszter az általa megismert személyes adatokat az egyezségkötési eljárás lezárását követően csak a megállapodás végrehajtása, vagy törvényben meghatározott egyéb feladat végrehajtása céljából kezelheti. A Javaslat körülírja a miniszter eljárása során megismert személyes adatok továbbításának lehetséges címzettjeit is, amellyel kizárja azt hogy ezen adatok jogosulatlan személyek birtokába juthassanak.

16. §

A 16. § a vagyoni elégtétel iránti igény bírósági nemperes eljárásban (a továbbiakban: nemperes eljárás) való érvényesítésének lehetőségéről rendelkezik, amely akkor nyílik meg a fél számára, ha megelőzően egyezségkötési eljárást indított, és az megállapodás megkötése nélkül zárult le. Azt is meghatározza a Javaslat, hogy a fél a vagyoni elégtétel alapjául szolgáló bírósági eljárásban elsőfokon eljáró bírósággal szemben érvényesítheti igényét, ez a bíróság lesz tehát ezen eljárásokban a kérelmezett. A Javaslat azt is egyértelművé teszi, hogy a vagyoni elégtétel iránti igényt mindig azzal a jogi személy bírósággal szemben kell érvényesíteni, amelynek elnöke az eljáró bíróság bírái tekintetében a munkáltatói jogokat gyakorolja.

A 16. § rögzíti továbbá, hogy a vagyoni elégtétel érvényesítése iránt indított nemperes eljárás háttérjogszabályául a Pp. szolgál, a nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel, valamint arra a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény általános szabályait is mögöttesen alkalmazni kell. Erre tekintettel a Javaslat már csak az általánostól eltérő, különös szabályokat határozza meg a nemperes eljárás vonatkozásában.

Itt kerül kimondásra, hogy a nemperes eljárásban kizárólag okirati bizonyításnak van helye. Emellett a 23. § azt is rögzíti, hogy az eljárásban meghallgatásnak nincs helye, vagyis a nemperes eljárás írásbeli eljárásnak tekinthető. Itt kerül rögzítésre az a szabály is, amely kizárja, hogy a nemperes eljárásban bírósági titkár járjon el.

Tekintettel arra, hogy a Javaslat az egyezségkötési eljárást a nemperes eljárást kötelezően megelőző eljárásnak tekinti, a kérelmet a nemperes eljárásban eljáró bíróságnak vissza kell utasítania a mögöttesen alkalmazandó polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX: törvény 176. § (1) bekezdés c) pontja alapján, ha a kérelmező az előzetes eljárás kezdeményezését elmulasztotta.

17. §

A Javaslat hatásköri és kizárólagos illetékességi szabállyal a Debreceni Törvényszékhez telepíti az ilyen típusú eljárásokat. Ez a szabály kettős célt szolgál: egyrészt előmozdíthatja a joggyakorlat egységességének biztosítását, másrészt kiküszöbölheti az alapügyben való érintettség miatt a kizárással és az eljáró bíróság kijelölésével kapcsolatos idővesztést. Kiegészítő szabály alkalmazására is szükség van ugyanakkor arra az esetre, ha a vagyoni elégtétel alapjául szolgáló bírósági eljárásban az egyébként kizárólagosan illetékes Debreceni Törvényszék járt el első- vagy másodfokon, illetve a Debreceni Ítéltábla másodfokon. A Javaslat úgy rendelkezik, hogy ilyen esetben a nemperes eljárás lefolytatására a Kecskeméti Törvényszék rendelkezik hatáskörrel és kizárólagos illetékességgel.

18. §

E § a nemperes eljárás megindítására negyvenöt napos jogvesztő határidőt állapít meg, amely határidő az egyezségkötési eljárás lezárásáról szóló tájékoztató kérelmező általi kézhezvételével kezdődik meg.

19. §

E § a Pp. 114. §-ában foglaltakkal összhangban, és a nemperes eljárás sajátosságaira figyelemmel rögzíti a nemperes eljárás megindításához szükséges kérelem kötelező tartalmi elemeit.

20. §

A Javaslat nem ismétli meg a kérelem hiánypótlás nélküli visszautasításának a Pp. 176. § (1) bekezdésben foglalt eseteit, tekintettel arra, hogy e rendelkezés a Javaslat 16. § (4) bekezdése értelmében mögöttesen irányadó a nemperes eljárásban is. Ugyanakkor meghatároz két további visszautasítási okot. Egyrészt egyértelművé teszi, hogy a Pp. 176. § (1) bekezdésben foglalt visszautasítási okokon túlmenően a nemperes eljárásban eljáró bíróságnak akkor is vissza kell utasítania a kérelmet, ha azt a fél elkésetten – a 9. §-ban megszabott hat hónapos jogvesztő határidőn túl – terjesztette elő. Másrészt a kétszeres elbírálás elkerülése érdekében kimondja, hogy a kérelmet akkor is vissza kell utasítani, ha bírósági eljárásban megállapításra kerül, hogy az EJEK igazságos elégtételt ítelt meg a kérelmező számára a bírósági eljárás Javaslat szerint figyelembe vehető teljes időtartama vonatkozásában. Az EJEK előtti és a hazai eljárások párhuzamos lefolytatásának elkerülése érdekében a Javaslat szerint a bíróság hivatalból vizsgálja, hogy van-e folyamatban az EJEK előtt a kérelemben megjelölt bírósági eljárás elhúzódnásával kapcsolatban a kérelmező által kezdeményezett eljárás. Emellett azt is kimondja a

Javaslat, hogy, ha a miniszter az egyezségkötési eljárás során tudomást szerez arról, hogy az érintett bírósági eljárás elhúzódásával kapcsolatban az EJEK előtt folyamatban van vagy volt eljárás, akkor ennek tényéről az egyezségkötési eljárás iratanyagának megküldésével egyidejűleg tájékoztatnia kell a bíróságot.

21. §

A § az ellenirat írásbeli benyújtására harminc napos határidőt biztosít, amely határidő a kérelem kézbesítésével veszi kezdetét. E határidő meghosszabbítására – az eljárás gyorsítása érdekében – a Javaslat nem ad lehetőséget. A 21. § a Pp. 114. §-ában foglaltakkal összhangban, és a nemperes eljárás sajátosságaira figyelemmel tételesen rögzíti az ellenirat kötelező tartalmi elemeit.

22. §

Az ellenirat előterjesztését követően a két alapirat (kérelem, ellenirat) alapján, ha a bíróság az ügy körülményeire, sajátosságaira tekintettel szükségesnek tartja, hivatalból, vagy a kérelmező, illetve a kérelmezett indítványára újabb nyilatkozattételére, okiratcsatolásra hívhat fel. A Javaslat ugyan nem állapít meg törvényi határidőt a további iratok benyújtásával kapcsolatban, de a bíróságot köti az eljárást befejező érdemi határozatának meghozatalára nyitva álló három hónapos határidő, amely az ellenirat beérkezésével veszi kezdetét.

A bíróság érdemi döntésének meghozatalával kapcsolatos szabályok között helyezkednek el mindazok a különös szabályok, amelyek a bírósági igényérvényesítés keretében való elbírálás esetén – a 2. alcím rendelkezéseitől eltérően – további szempontok mérlegelését engedik meg. E szempontok hatást gyakorolhatnak az alapul fekvő bírósági eljárás figyelembe vehető időtartamára, ez által a vagyoni elégtétel mértékére. A bíróság által általánosan vizsgálandó szempont az, hogy a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező, valamint a bírósági eljárást lefolytató bíróság eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az eljárás elhúzódásához. Azt vizsgálja a bíróság – a kérelem és az ellenirat korlátai között –, hogy az alapul fekvő bírósági eljárás során volt-e olyan időszak, amely akár a kérelmező, akár a vizsgált bírósági eljárásban eljáró bíróság érdekkörében felmerülő, elhárítható ok miatt szükségtelenül telt el. A vagyoni elégtétel elbírálására jogosult bíróságnak a kérelmező érdekkörébe tartozó ilyen téltenségi időszakot le kell vonnia a bírósági eljárás 4. § szerint számított időtartamából. A bíróság érdekkörében felmerült szükségtelen téltenségi időszakot pedig akkor kell levonni a bírósági eljárás 4. § szerint számított időtartamából, ha a kérelmező a vizsgált bírósági eljárásban jogszabály által biztosított lehetősége ellenére nem nyújtott be kifogást az eljárás elhúzódása miatt.

A 22. § az egyezségkötési eljárásban irányadó szabályoktól eltérően azt is kimondja, hogy bírósági eljárásban a vagyoni elégtétel iránti igény elbírálása során a vizsgált bírósági eljárás Javaslat alapján figyelembe vehető időtartamának kiszámításakor a 3. § szerint számított időtartamhoz hozzá kell adni a nyugvási periódusoknak – felfüggesztés, félbeszakadás, szünetelés – azt az időtartamát, amely alatt a bírósági eljárás a bíróság eljárási szabályt sértő intézkedése vagy mulasztása miatt szükségtelenül nyugodott.

23. §

A 23. § meghatározza a nemperes eljárás sajátosságaiból fakadó speciális eljárási szabályokat, amelyek elősegítik az eljárás gyorsabb lefolytatását is. A törvényjavaslat egyrészt kizárja a nemperes eljárás szünetelését a felek megegyezése alapján, másrészt a Pp. 121. § (1) bekezdés c)–f) pontjában meghatározott esetekre vonatkozóan meghatározza a szünetelés maximális törvényi határidejét is, annak érdekében, hogy az eljárásban minél hamarabb döntés születhessen.

A § meghatározza azokat a speciális eseteket is, amikor – a Pp.-ben meghatározott felfüggesztési okokon túl – a nemperes eljárás felfüggesztésének van helye. Az egyik ilyen eset az, ha a vizsgált bírósági eljárást befejező határozat vonatkozásában felülvizsgálati eljárás indul a nemperes eljárás folyamatban léte alatt, feltéve, ha az a 4. § alapján a figyelembe vehető időtartam szempontjából a bírósági eljárás idejébe beszámítható. A felfüggesztés a felülvizsgálati eljárás, illetve az annak nyomán indult új eljárás jogerős befejezéséig tart. Indokolt arról is rendelkezni, hogy a miniszter az egyezségkötési eljárásban miként szerez tudomást az ilyen felülvizsgálati eljárás megindításáról, befejezéséről, illetve az annak alapján lefolytatott új eljárás során meghozott eljárást befejező határozat jogerőre emelkedésének, illetve véglegessé válásának bekövetkezéséről. Tekintettel arra, hogy ez esetben is a vagyoni elégtétel iránti igény alapjául szolgáló bírósági eljárásban elsőfokon eljáró bíróság van az esetek többségében a szükséges információ és ügyirat birtokában, a Javaslat a 9. §-ban foglaltakhoz hasonlóan ugyancsak ehhez a bírósághoz telepíti az ezzel kapcsolatos tájékoztatási és irattovábbítási kötelezettséget.

A § az EJEB előtti eljárás és a nemperes eljárás párhuzamos lefolytatásának elkerülése érdekében további felfüggesztő okként határozza meg azt is, ha a vizsgált bírósági eljárás elhúzódásával kapcsolatban az EJEB előtt a kérelmező által kezdeményezett eljárás van folyamatban. Ez alól kivételt képez, ha a kérelem visszautasításának van helye azokban az esetekben, amikor az EJEB a nemzeti jogorvoslat igénybevételének lehetőségére tekintettel az ügygel összefüggő kérelmek vizsgálatának felfüggesztéséről, azok elfogadhatatlannak nyilvánításáról dönt, vagy a nemzeti jogorvoslat kimerítésének szükségességére vonatkozó álláspontjáról bármilyen módon értesítést küld vagy tájékoztatást tesz közzé.

A § előírja továbbá, hogy a bíróság abban az esetben is felfüggeszti a nemperes eljárást, ha az eljárása során arról szerez tudomást, hogy a kérelmezővel szemben a tényállás megállapításának megghiúsítása érdekében elkövetett bűncselekmény miatt büntetőeljárás indult.

A vagyoni elégtellel kapcsolatos igény észszerű időn belül történő elbírálását szolgálja az a szabály, amely szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú nemperes eljárást érdemben befejező végzés elleni fellebbezést negyvenöt napon belül, az egyéb végzések elleni fellebbezést harminc napon belül bírálja el.

24-25. §

E rendelkezések tartalmazzák a Javaslat végrehajtására szolgáló kormányrendelet és miniszteri rendelet megalkotásához szükséges felhatalmazó rendelkezéseket. Emellett rögzítésre kerül a törvényt hatályba léptető rendelkezés is. A hatálybalépés időpontja a törvényi rendelkezések alkalmazására való felkészüléshez szükséges időtartam figyelembevételével került meghatározásra.

26. §

A Javaslat figyelembe veszi, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 2. § (3) bekezdése – 2003. július 1. napjától – tartalmazott egy felelősségi alakzatot, arra az esetre, ha a bíróság elmulasztja a fél jogának érvényesítését a perek tisztességes lefolytatásához, és észszerű időn belül történő befejezéséhez, de ezt a szabályt a 2018. január 1. napjával hatályba lépett Pp. nem tartotta fenn. A 26. § átmeneti rendelkezést határoz meg annak érdekében, hogy az EJEB elvárásaira tekintettel az észszerű időn belül történő befejezéséhez való jog sérelme esetén a 2018. január 1. napjától – a Javaslatban foglalt törvény hatálybalépésig – 2019. június 30. napjáig terjedő időszakban is biztosított legyen a hazai kompenzációs jogorvoslat. A rendelkezés a törvény hatálybalépését megelőzően indult bírósági eljárások kapcsán is – visszamenőleges hatállyal – lehetővé teszi a Javaslat szerinti vagyoni elégtétel iránti igény érvényesítését, azzal a feltétellel, hogy az igény alapjául szolgáló bírósági eljárás e törvény szerinti befejezésének időpontja 2018. január 1. napjára vagy azt követő időpontra essen.

A § egy arra vonatkozó átmeneti szabályt is megállapít, hogy a bírósági eljárás észszerű időn belüli befejezéséhez való jog megsértése miatt a törvény hatálybalépését megelőzően az EJEB-hez benyújtott kérelmek kapcsán milyen feltételek mellett kerülhet sor a Javaslat által bevezetésre kerülő hazai igényérvényesítési eljárás megindítására. Eszerint az EJEB előtt korábban megindított ügyekkel összefüggésben az egyezségkötési eljárás megindításának két feltétele van. Az egyik feltétel, hogy az adott ügyben az EJEB legkésőbb a Javaslat hatálybalépésének napjáig nyilvántartásba vette a kérelmet, a másik feltétel pedig, hogy a kérelem EJEB-hez való benyújtására az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 35. cikkének 1. bekezdése alapján nyitva álló határidőn belül került sor.

27. §

A § az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosításával a bírósági eljárások elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítésének megkönnyítése érdekében új illetékmentességi rendelkezést állapít meg, amely alapján a polgári nemperes eljárás tárgyi illetékmentes eljárás. E módosítás alapvető indoka, hogy az EJEB előtti eljárás is illetékmentes, amelyre tekintettel az EJEB elvárja, hogy az igényérvényesítési eljárás annak minden szakaszában – nemcsak az egyezségkötési eljárásban, hanem a bírósági nemperes eljárásban is – illetékmentesen hozzáférhető legyen az érintettek számára.

28-29. §

A Javaslat 28-29. §-ai szerinti módosításait a nyilvántartási törvényeknek a Javaslat adatigénylésre vonatkozó szabályaihoz való igazításának szükségessége indokolja, tekintettel arra, hogy a speciális adatigénylési lehetőséget a módosítások által érintett ágazati törvényekben is szükséges rögzíteni. A szakági törvényekben elhelyezett adatigénylést biztosító rendelkezések meghatározzák azt az adatkört, amit a miniszter igényelhet.